

Bogen er vel i det hele fortjenstfuld, fordi den saa heldigt kan bidrage til at „klare Begreber“, men man slutter Læsningen med Følelsen af, at Forf. trods Bogens kun 68 Sider har spundet en lovlig lang Ende paa Temaet, der maaske helst skulde behandles i større Sammenhæng.

Sven Røgend.

Selskabet for social Forsken af Krigens Følger. Bulletin Nr. 2. 33 Sider. Kjøbenhavn 1916.

Medens den første af disse Bulletiner omhandlede et Emne, hvorom der forelaa noget Materiale, nemlig de krigsførende Landes finansielle Transaktioner og Tilstande, omhandler Bulletin Nr. 2 et Emne, hvorom intet vides: nemlig det ved Krigen forarsagede Tab af Menneskeliv. Det hedder i Indledningen til den engelske Udgave af Bulletin'en: In almost all countries a secret is made of the number of men lost. Hvilket dog ikke hindrer, at der foretages Beregninger, som sluttelig giver paa Hundreder Antallet af dræbte og saarede. Det blev allerede ved Udsendelse af første Nummer her i Tidsskriftet (1916, S. 220) udtalt, at den, der vilde forske Krigens Følger saavist ikke behøvede at frygte for at komme for sent. De vilde ikke løbe fra ham. Men hvorfor da nu paany søge at belyse et Forhold, hvortil der praktisk talt ikke haves ét Holdepunkt. I saa Henseende er Afsnittet om Frankrig karakteristisk. Nogle Tal i nogle Aviser, vidt forskellige, er alt hvad der foreligger. Tallene angiver en Del af den 2-aarige Periode, som Sluttallene skal gælde. Og paa Grundlag heraf digtes der og sammenstilles der med den tilsvarende „Statistik“ for andre Lande. Her er Tallene for Tyskland, Frankrig og England:

Tab gennem to Krigsaar:

	Døde	Saarede	Invalider
Tyskland	885 500	2 116 300	634 900
Frankrig	885 000	2 115 000	634 000
England	205 000	512 000	154 300

Bogen er vel i det hele fortjenstfuld, fordi den saa heldigt kan bidrage til at „klare Begreber“, men man slutter Læsningen med Følelsen af, at Forf. trods Bogens kun 68 Sider har spundet en lovlig lang Ende paa Temaet, der maaske helst skulde behandles i større Sammenhæng.

Sven Røgind.

Selskabet for social Forsken af Krigens Følger. Bulletin Nr. 2. 33 Sider. Kjøbenhavn 1916.

Medens den første af disse Bulletiner omhandlede et Emne, hvorom der forelaa noget Materiale, nemlig de krigsførende Landes finansielle Transaktioner og Tilstande, omhandler Bulletin Nr. 2 et Emne, hvorom intet vides: nemlig det ved Krigen forarsagede Tab af Menneskeliv. Det hedder i Indledningen til den engelske Udgave af Bulletin'en: In almost all countries a secret is made of the number of men lost. Hvilket dog ikke hindrer, at der foretages Beregninger, som sluttelig giver paa Hundreder Antallet af dræbte og saarede. Det blev allerede ved Udsendelse af første Nummer her i Tidsskriftet (1916, S. 220) udtalt, at den, der vilde forske Krigens Følger saavist ikke behøvede at frygte for at komme for sent. De vilde ikke løbe fra ham. Men hvorfor da nu paany søge at belyse et Forhold, hvortil der praktisk talt ikke haves ét Holdepunkt. I saa Henseende er Afsnittet om Frankrig karakteristisk. Nogle Tal i nogle Aviser, vidt forskellige, er alt hvad der foreligger. Tallene angiver en Del af den 2-aarige Periode, som Sluttallene skal gælde. Og paa Grundlag heraf digtes der og sammenstilles der med den tilsvarende „Statistik“ for andre Lande. Her er Tallene for Tyskland, Frankrig og England:

Tab gennem to Krigsaar:

	Døde	Saarede	Invalider
Tyskland	885 500	2 116 300	634 900
Frankrig	885 000	2 115 000	634 000
England	205 000	512 000	154 300

Som man ser, har Tyskland haft 500 Døde, 700 Saa-rede og 900 Invalider flere end Frankrig. Hvordan i al Verden kan noget Menneske faa sig selv til at skrive sligt ned? Og hvis disse Tab har været alvorlige for Tyskland, hvorledes er det saa blot muligt at Frankrig har kunnet bære dem?

Dette Tal-Delirium er endda ikke saa uskyldigt, som man kunde tro. Selskabet, der er ganske anonymt, udsender sin Bulletin fra Kjøbenhavn. Der findes intet Forfatter- eller Redaktørmavn nogetsteds. Det kan, hvis vi skal have meget mere af samme Slags, komme til at blive ødelæggende for dansk Statistiks og danske Statistikers gode Navn og Rygte. Dette maa holde op. Enten maa Forfatteren navngive sig, eller ogsaa maa den udmærkede danske Statistiker, der er Selskabets Sekretær, tage Ansvaret. Og det er mere, end selv han kan bære.

E. C.

ANDREAS BOJE: *Det tyske Socialdemokrati før og under Verdenskrigen.* 167 S. Lehmann & Stage. 1916.

Forfatterens Opgave er at undersøge Spørgsmaalet, om det tyske Socialdemokrati under Verdenskrigen er undergaaet en saa fuldstændig Forandring, som mange antager. Ved en Mængde Citater af afdøde og nulevende Socialdemokrater belyses Standpunktet før Krigen, navnlig m. H. t. Stillingen overfor Statsmagten og Nationen under en eventuel Krig, og derefter følger — ligeledes paa Grundlag af omfattende Citatmateriale — en Redegørelse for det tyske Socialdemokratis Holdning siden Verdenskrigens Udbrud i August 1914.

Skildringen er nærmest refererende og som Helhed objektiv og nøgtern. Forf. tror aabenbart ikke paa den store „Omvendelse“. Socialdemokratiets politiske Stilling til Krigen mener han maa forstaas dels ud fra en Vurdering